

Titel: Et sprogteoretisk causeri, [CAUSERI] 133-0020

Citation: "Et sprogteoretisk causeri, [CAUSERI] 133-0020", i *Louis Hjelmslev og hans kreds*, s. 11. Onlineudgave fra Louis Hjelmslev og hans kreds: https://tekster.kb.dk/catalog/lh-texts-kapsel_133-shoot-wacc-1992_0005_133_CAUSERI_0020_p11_bP10_TB00005/facsimile.pdf (tilgået 23. juli 2024)

Anvendt udgave: Louis Hjelmslev og hans kreds

Ophavsret: Materialet kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge det til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

ske sprogs specifikke ejendommeligheder har haft for udformningen af den aristoteliske logik. For det andet er dette, at sprogteoriens almene grundlag skal analyseres ved hjælp af sprogteoriens egen metode, et nyt stort vidnesbyrd om sprogets dybe beliggenhed i erkendelsens hierarki.

Det vil ikke overraske Dem, at et af de dybeste begreber i sprogteorien maa blive begrebet funktion, taget i sin abstrakteste betydning, nemlig i den matematisk-logiske betydning af 'afhængighed' eller 'sammenhæng'. I denne henseende indtager sprogteorien ingen særstilling; funktion i denne forstand er et begreb, der maa høre hjemme i den rene erkendelsesteori. Al videnskab gaar ud paa at erkende ikke enkelte genstande, men funktioner imellem genstande. En genstand lader sig kun erkende (beskrive, forstaa) ved at man erkender dens funktioner, nemlig paa den ene side ved at man inddeler den i dele med indbyrdes funktion (analyserer den), og paa den anden side ved at man inddeler den i en helhed, hvis dele har indbyrdes funktion (syntetiserer den). I det første tilfælde opfattes genstanden selv som en funktional helhed; i det andet tilfælde opfattes genstanden som en del af en større funktional helhed. Dersom genstanden er et sprog, bliver der altsaa tale om paa den ene side at analysere dette sprog i dele med indbyrdes funktion, og paa den anden side at indderne dette sprog i sproggrupper, hvis dele, enkeltspørgene, har indbyrdes funktion; disse sproggrupper er som bekendt af to slags: sprogfamilier, beroende paa den specifikke funktion mellem sprog, der kaldes genetisk sproglægtskab, og sprogtyper, beroende paa den specifikke funktion mellem sprog, der kaldes typologisk eller elementært sproglægtskab.

Med beskrivelsen af funktionerne er beskrivelsen af genstanden udtømt. At erkende funktionerne er at erkende genstanden.